

Враховуючи вище зазначене, учасникам фінансового ринку варто звернути уваги на подібні способи взаємодії у сфері продажу кредитних продуктів. Адже за умов його використання учасники ринку отримують широкі можливості по підвищенню дохідності операцій, зниженню операційних витрат та диверсифікації каналів збуту. Крім того, завдяки різноманітним варіантам співпраці відкривається безліч альтернатив взаємодії з клієнтами.

УДК 336.763

М. В. Рябокінь, старш. викл. кафедри
фінансових ринків та фінансових послуг,
заступник декана факультету фінансів
та банківської справи,
Національний університет Державної
податкової служби України

СЕК'ЮРИТИЗАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ АКТИВІВ ЯК ДЖЕРЕЛО ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ

Зростаючий попит реального сектору української економіки на кредитні ресурси стимулює національну банківську систему до пошуку реальних напрямів відновлення і зростання довгострокового кредитування та ефективних інструментів рефінансування наданих кредитів. Значні об'єми готівки у населення при невисокій капіталізації та низькій ліквідності українських банків створюють умови для масштабного впровадження та використання нових інвестиційних інструментів. В першу чергу мова іде про сек'юритизацію банківських активів, яка дозволить вирішити багато архіважливих проблем української економіки на сучасному етапі.

Вивченню питань сек'юритизації активів присвячено велику кількість праць всесвітньо відомих науковців, а саме: Х.П. Бера [2], У. Сілбера, Ю. Туктарова [5], Дж. Фіннерті, Ф. Фабоцці, Л. Обея, М. Фішмана та інших. На сьогодні у роботах вітчизняних економістів цьому питанню приділяється щораз більша увага, зокрема у працях М. Бурмаки [3], О. Вовчак, О. Геєця [4], Р. Ісаєва, Д. Раковського, О. Бажанова [1], Н. Шелудько.

Науковці визначають сек'юритизацію активів як інновацію в області організації інвестиційних процесів, а також як інновацію у сфері фінансових інструментів та продуктів.

Термін «сек'юритизація» походить від англійського securities (цінний папір) і security (безпека). По своїй суті сек'юритизація — це випуск установою або банком цінних паперів, забезпечених активами [2].

Сек'юритизація дозволяє банку більш ефективно використовувати наявні в його розпорядженні активи. Під заставу активів випускають цінні папери, в свою чергу цінні папери продаються інвесторам, а залучені додаткові ресурси використовують в нових проектах.

Таким чином, економічний ефект сек'юритизації полягає у тому, що первинний власник отримує фінансування від інвесторів, надаючи в якості забезпечення, належні йому активи. При цьому український банк продовжує контролювати надходження від таких активів, але переміщує ризик невиклати по активам до інвесторів.

Для інвестора, результат сек'юритизації — інвестиційний продукт з певним набором активів і достатньо передбачуваними надходженнями, в результаті чого ризики інвестора знижуються. Інвестори, які купують цінні папери, забезпечені активами, отримують наступні переваги:

- цінні папери, забезпечені активами, зазвичай схильні до меншої кількості ризиків;

- цінні папери, забезпечені активами, дозволяють інвесторам вибирати транші, що володіють різними характеристиками ризику і прибутковості, що дає можливість інвесторам оптимізувати структуру своїх портфелів і виходити на нові ринки інвестицій;

- цінні папери, забезпечені активами, історично менш схильні до цінових змін в порівнянні з корпоративними облігаціями;

- по цінних паперах, забезпечених активами, пропонується вища ставка порівняно з державними облігаціями, які мають такий самий рейтинг.

Фінансовий ринок «інструментів, забезпечених активами» (asset-backed securities), або, іншими словами, сек'юритизаційних цінних паперів займає особливе місце на світовому ринку похідних фінансових інструментів і стрімко розвивається на Заході.

В країнах СНД найбільшого поширення сек'юритизація набула в Росії, Казахстані та Україні, але розвиток цього механізму стримують низку факторів, у тому числі фінансова криза.

На сьогоднішній день неможливо говорити про цілісні приклади сек'юритизації в Україні в зв'язку з:

- відсутністю ринкової інфраструктури та законодавчої бази;
- складністю проведення операцій сек'юритизації;
- нерозвиненістю ринку боргових цінних паперів;
- низьким рівнем довіри інвесторів до українського фондового ринку.

В той же час, Україна має потенціал для використання банками інструменту сек'юритизації в якості додаткового джерела залучення довгострокових іноземних інвестицій, але лише за умови відповідної державної підтримки.

Література

1. *Бажанов О.* Формування засад сек'юритизації іпотечних активів в Україні / О.Бажанов // Вісник НБУ. — 2008. — № 10. — С. 59—63.
2. *Бер Х. П.* Сек'юритизація активів / Бер Х.П. — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 624 с.
3. *Бурмака М. О.* Сек'юритизація як інструмент регулювання ринку позикового капіталу: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні [Електронний ресурс] // Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/VUABS/2008_2/25.2.2.pdf
4. *Геєць О.* Сек'юритизація «кредитного портфеля» комерційного банку як метод розширення інвестиційної діяльності в Україні / О.Геєць // Банківська справа. — 1998. — № 6. — С. 22—27.
5. *Туктаров Ю.* Секьюритизация и инвестиционные фонды / Ю. Туктаров // Рынок ценных бумаг. — 2005. — № 16. — С. 35—39.

УДК 336; 339.7

Н. С. Рязанова, канд. екон. наук, доц.
кафедри фінансових ринків,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

РОЛЬ МІЖДЕРЖАВНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ КАПІТАЛІВ

Незважаючи на падіння активності ринку капіталів України внаслідок сучасної фінансово-економічної кризи, об'єктивно існують передумови для його активізації та цивілізованого розвитку. Реалізація цих передумов значною мірою залежить від здатності української економіки, точніше її суб'єктів, опанувати досвід функціонування світового (міжнародного) ринку капіталів. У цьому контексті заслуговує на увагу огляд діяльності провідних міждержавних фінансових організацій (МдФО), членами багатьох з яких є і Україна, на світовому ринку капіталів. Цими організаціями є: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Північний інвести-